No. 232. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Vrijdag den 28 September.

LATERE BERIGTEN DER COURANT
van Donderdag den 27sten September,
behelzende de laatste *Fransche* en *Belgische* Nieuwstijdingen,
benevens de *Fransche Beursprijzen* van den volgenden dag.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten September.

De troepen, die gisteren door den koning, de koningin en den hertog *van Orleans* nabij Denderleux in oogenschouw zijn genomen, bestonden uit 3 bataillons burgerwachten, het 1ste en 12de regiment van linie, twee batterijen veld-artillerie, een eskadron jagers te paard en eene kompagnie pontonniers, de 3de divisie uitmakende; de troepen hebben een paar uren lang met los kruid gevuurd.

Naar men verzekert zou gemelde divisie hare kantonnementen verlaten en nader aan de grenzen trekken.

-- De generaal *Baudraud* is nog niet naar Parijs vertrokken.

— De graaf *Duval de Beaulieu* is voor het district Mons met eene groote meerderheid tot senateur verkozen. — Naar men verneemt zou de heer *F. Meeus* zich als kandidaat voordoen, om, in plaats van den heer *Ch. de Brouckère*, tot lid van de kamer der afgevaardigden verkozen te worden.

— De beide voor ministerieel gehouden bladen, het *Mémorial* en *l'Emancipation*, hadden heden verzekerd, dat het oostenrijksch gouvernement zijn besluit aan Frankrijk en Engeland had te kennen gegeven, van ten aanzien der belgische aangelegenheden, denzelfden gedragregel als die beide mogendheden te houden. De *Courrier* eigent zich thans de eer toe, dit berigt het eerst zijnen lezers te hebben gegeven, daarbij voegende, dat hem dit uit dezelfde bron was gekomen, als uit welke hij de tijding, over den aard der laatste mededeelingen door Holland aan de conferentie gedaan, (*zie ons vorig nommer*) had vernomen, hetgeen hem de meeste reden gaf, te denken, dat ook deze niet minder gegrond zou zijn. Tevens vestigt hij de aandacht zijner lezers op het artikel van den engelschen *Courier* van den 22sten, en hoopt dat de inlichtingen, die dat blad geeft over het gedrag van het gouvernement, den heer *Goblet* zullen aansporen niet langer een minachtend stilzwijgen te bewaren, maar dat hij verklaren zal, of de opofferingen, waarvan dat blad spreekt, wezenlijk zijn gedaan, in strijd met de verbindtenis der kroon, om in geene verandering van de 24 artikelen, naar 's konings uitdrukking ons regt geworden, te bewilligen. Overigens scheen het wel, naar aanleiding van den engelschen *Courier* — even als de fransche *Moniteur* aankondigde, dat het leger van het Noorden slechts bestemd was, om Belgie tegen de aanvallen van Holland te beschermen — dat de maatregelen, die de conferentie mogt nemen, slechts zouden werken, in geval van eenen aanval van de citadel van Antwerpen op de stad.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 24sten September.

De maatregelen, die men schijnt voorgenomen te hebben tegen Holland, hebben eene groote levendigheid aan de ministerien van oorlog, marine en buitenlandsche zaken gegeven. Het schijnt intusschen te blijken, dat het fransch leger de grenzen niet zal overtrekken, dan alvorens *Leopold* de aanvraag daartoe uitdrukkelijk gedaan heeft, of dat de Hollanders de vijandelijkheden begonnen hebben. Het laatste is, in de gegevene omstandigheden, wel niet te voorzien, en met het eerste kan, al naar het noodig is, voor den dag gekomen, of achterwege gelaten worden. In allen geval schijnen de demonstratien vooreerst zich nog niet verder dan tot eene strenge blokkade te zullen bepalen. Volgens de meening van *le Temps* zouden de mogendheden het aanzien, dat Engeland en Frankrijk zich met de uitvoering der dwangmaatregelen belastten, maar wilden zij niet in de kosten deelen; steunende men overigens veel op den vredelievenden afloop van den vorigen veldtogt, om hunne achterdocht weg te nemen. Intusschen verneemt men, dat er reeds een diplomatisch agent naar Berlijn vertrokken is, hetgeen dus wel genoegzaam stellig bewijst, dat men van dien kant nog bij lang niet zeker is.

De *Gazette* geeft in korte bewoordingen den sleutel van de bedoelingen, die de beide mogendheden met het werkelijk aanwenden van dwangmaatregelen zouden beoogen: » Wij hebben gisteren gemeld, zegt dit blad, waarin de belgische tusschenkomst zal bestaan. Alles zal zich, aan Frankrijks zijde, bepalen, tot het bevrijden van Antwerpen en het openen der kanalen van Holland voor de engelsche koopwaren. Antwerpen zal eene engelsche haven worden, die Amsterdam zal te gronde werken. Men begrijpt dus wel Engelands belang in deze zaak. Wat het belang van Frankrijk betreft, het schijnt zeker, dat het ministerie de noodzakelijkheid opgegeven heeft om eene zegepralende zinsnede voor de openings-rede der aanstaande zitting te hebben. Deze omstandigheid zou voldoende zijn ter verklaring, hoe de beide liberale ministerien van Parijs en Londen het gouvernement van de beide natien verstaan. Het whigsgezind ministerie wil zich staande houden, door het afzetten der engelsche koopwaren gemakkelijk te maken; het ministerie van 13 maart, zoekt het te doen, door krijgshaftige zinsneden, die, in zijne gesteldheid, bij den roem zijn, wat klatergoud bij het zuivere goud is."

Volgens het zeggen, waarop echter weinig met grond valt staat te maken, zou de brief van *Leopold*, de tusschenkomst vragende, binnen een paar dagen gewacht en dan per telegraaf de order naar Cherburg gezonden worden, dat het eskader naar Spithead moest zeilen, om zich daar met het engelsche eskader te vereenigen. De admiraal de *Rigny* had, inmiddels, voor eenige dagen instructien naar Toulon en andere zeehavens gezonden, voor het in gereedheid houden van 's lands vaartuigen, om op het eerst bevel zee te kiezen. Volgens den *National* heeft de schout-bij-nacht *de Villeneuve* den 20sten zijne instructien gekregen en is hij nog dienzelfden dag naar Cherburg vertrokken.

Dezen morgen zijn de generaal *Lawoestine*, die gezegd wordt de voorhoede te zullen kommanderen, en nog andere hoofd-officieren naar hunne posten vertrokken. Verscheiden ambtenaren van de generale post-directie hebben bevel, zich tot vertrek gereed te houden, om de veldpost te gaan organiseren.

— De heeren *Persil* en *Gauneron* zijn gisteren met eene zending uit de hoofdstad vertrokken; hun vertrek heeft tot allerlei geruchten aanleiding gegeven; voor zeker wil men nu weten, dat zij naar Raffigny, het landgoed van den heer *Dupin*, gegaan zijn, om denzelven over te halen, de portefeuille van binnenlandsche zaken en het presidentschap van den raad aan te nemen; gemelde heeren hadden in last, den heer *Dupin* de zwaarwigtige oogenblikken der staatkundige aangelegenheden en de noodzakelijkheid van voor de organisatie van eene administratie de opening der kamers niet af te wachten, onder het oog te brengen. Aan het hof vleide men zich, dat de heer *Dupin* niet weigeren zou; te gelijker tijd zouden de heeren *Sebastini* en *Montalivet* aftreden, en het nieuw ministerie, naar het gerucht wil, als volgt zamengesteld wezen:

de heer *Dupin*, minister van buitenlandsche zaken met het presidentschap;
de heer *Louis* voor de finantien;
de heer *Guilleminot* voor de binnenlandsche zaken,
de heer *Bignon* voor het publiek onderwijs.

De overige ministers zouden blijven; de heer *Dupin* de jonge, zou tot procureur-generaal van het koninklijk geregtshof, en de heer *Persil* tot denzelfden post bij dat van cassatie benoemd worden, terwijl bovendien de heer *Dupin* de herkiezing van den heer *Girod de l'Ain*, tot president der kamers zou bevorderen, ten einde hem voor het verlies zijner portefeuille schadeloos te stellen.

— De *Temps* vermeldde heden, dat er een duel tusschen twee aanzienlijke personen in de administratie, uit hoofde een geschil waarmede de staatkunde gemoeid was, moest plaats hebben. Naar men zegt werden hiermede de heeren *Sebastiani* en *de Rigny* bedoeld, welke eerste beleedigd zou zijn, over de uitdrukkingen te zijnen opzigte, door den laatsten bij den koning gedaan. Het duel had echter door tusschenkomst van den koning geen gevolg gehad.

— De heer *de Talleyrand* wordt tegen den 28sten te Parijs gewacht.

— Heden namiddag had men aan de Spaansche ambassade nog volstrekt geen nader berigt, of don *Karlos* de teugels van het bewind in handen genomen had, of dat er een regentschap was aangesteld. Aangaande den dood van *Ferdinand* heeft men, uit particuliere brieven, bij buitengewone gelegenheid ontvangen, vernomen, dat dezelve, buiten de jicht, waaraan hij veel leed, nog door eene andere ziekte, die sommigen voor de cholera hielden, anderen aan eene ontsteking van het hart of de lever toeschreven, veroorzaakt was geworden. In den morgen van den 16den was hij onder geweldige stuiptrekkingen en krampen overleden.

— De fondsen waren heden (24 *Septemb.*) genoteerd: de 5 pCt. kont. 96,20; op tijd 96,05; de 3 pCt. 68,50 kont.; op tijd 68,30; Nap. renten niet genoteerd; Sp. perp. 55; Cortes 13; Nieuwe Leening [illegible] 97,15 kont. en op tijd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten September.

De berigten der heerschende ziekte luiden heden als volgt:

		nieuwe zieken.	herst.	Overl.	In beh.
's Gravenhage	26 September,	1	0	0	6
Delft	25 »	1	0	0	8
Gorinchem	25 »	2	0	1	5
Woerden	25 »	2	0	2	3
Rotterdam	25 »	5	3	2	44
»	26 »	9	0	7	45
Amsterdam	26 »	7	10	8	93
Leiden	25 »	13	3	6	47
Dordrecht	25 »	1	1	1	2

— De *Staats-courant*, het oorlogzuchtig artikel uit het *Journal des Débats* mededeelende, laat er deze aanmerkingen op volgen:

Wij vinden ons tot nog toe buiten staat, aangaande dit artikel eenige officiele mededeeling te doen; hetgeen reeds als een genoegzaam bewijs kan worden aangemerkt, dat de Nederlandsche regering reeds den weg der onderhandelingen met de Londensche conferentie bewandelt, en dat die onderhandelingen nog niet tot zoodanige rijpheid zijn gekomen, dat daaromtrent op dit oogenblik openingen kunnen worden gegeven.

Desniettemin vermeenen wij het bovenstaand artikel niet met stilzwijgen te moeten voorbijgaan, en maken wij geene zwarigheid, daarop het volgende aan te merken:

Het is, zoo veel wij weten, aan onze regering geheel onbekend, waarom de hoop op schikking der Belgische quaestie verdwenen zoude zijn; de koning heeft bij herhaling de meest billijke voorwaarden aan de vertegenwoordigers zijner hooge bondgenooten te Londen laten voorstellen; en toen dit laatstelijk den 30sten Julij en 25sten Julij geschiedde, kondigden de ingekomen berigten en de voortgezette onderhandelingen eenen algemeenen bijval tot die voorwaarden aan.

Het antwoord der Londensche conferentie, hetwelk daarop nu weldra wordt te gemoet gezien, schijnt alleen vertraagd te zijn geworden, door nieuwe eischen der Belgische gezagvoerders, onbestaanbaar zelfs met het tractaat, hetwelk zij met Groot-Britannie en Frankrijk hebben gesloten, en waartoe de hoven van Oostenrijk, Pruissen en Rusland voorwaardelijk zijn toegetreden — onbestaanbaar daarenboven met de eer en de onafhankelijkhied van het oude Nederland.

Hoe in zoodanigen stand van zaken eene vereenigde Fransche en Engelsche vloot onze havens zoude komen blokkeren en eene Fransche legermagt zich gereed zou maken om in Belgie te rukken, ten einde te ondernemen om ons voorwaarden voor te schrijven, moet dan wel geheel onverklaarbaar worden geacht.

Regtschapenheid, gematigdheid en geduld hebben gedurende den geheelen loop der onderhandelingen de gedragingen der Nederlandsche regering gekenschetst onder de moeijelijke omstandigheden, waarin de Belgische opstand haar geplaatst heeft; — Europa heeft dienaangaande sints lang uitspraak gedaan, het zal die deugden, vereenigd met goede trouw, volharding en berusting in een wijs en regtmatig Gouvernement, bij Vorst en Volk blijven vinden.

Wij laten deze aanmerkingen ook in antwoord strekken op andere dagbladen, die denzelfden of soortgelijken toon, als het *Journal des Débats*, hebben aangeheven.

Na eene reeks van *nota's protocollen*, *memorandum's*, *ultimatums*, zijn wij eindelijk op het *thema* gekomen, en, om gedurende de lange winter-avonden ons niet zonder wintervermaken te laten, zal elk lid der londensche conferentie op dit *thema* zijne varianten leveren, terwijl Koning *Willem* met zijn getrouw volk, na elke afgespeelde *variatie*, het *tutti* zal geven.

De geschiedenis zal eenmaal gestreng oordeelen over de handelingen eener vergadering, die zich het regt aangematigd had, over het lot van landen en volken willekeurig te beslissen. Wankelend van besluit, droegen al hare voortbrengselen het kenteeken van twijfelmoedigheid en veranderlijkheid; in de benamingen zelve harer acten en staatsstukken ligt het karakter bloot, waardoor zij zich gekenmerkt heeft. Zal nu deze vergadering eindelijk haar doel bereiken, zal zij Europa de zoo lang gewenschte rust en vrede schenken? Niet alleen valt het moeijelijk aan de bevestiging en voldoende beantwoording dezer vraag te gelooven; maar zelfs wordt het elken dag bezwaarlijker, de waarschijnlijkheid van een zoodanig antwoord te berekenen. Hare keus was van den beginne af weifelend tusschen regtvaardig of onregtvaardig te zijn. Elk weldenkend mensch zou, van het eerste oogenblik af, eene keuze hebben gedaan: de diplomatie is nog onzeker! en in die onzeker! ligt alles opgesloten, wat wij van de diplomatie te wachten hebben.

Inmiddels zijn de zaken tot eene *hoogte* gekomen, waarop het langer verwijlen eener eindelijke beslissing schier onmogelijk is. Frankrijk heeft het vraagstuk op een geheel ander terrein overgebragt. Blijft de conferentie even vreesachtig, even besluiteloos, als zij zich in al hare handelingen tot heden heeft doen kennen, dan moge de vrede voor een tijdlang mogelijk zijn; maar, tot welken prijs? den prijs der opoffering van een volk, dat aan geheel Europa het voorbeeld van orde, deugd, innige vaderlands- en vorstenliefde gegeven heeft! Kiest echter de meerderheid dier geachte vergadering partij voor het regt, en blijft Frankrijk bij deszelfs voornemens en bedoelingen volharden, dan is een algemeene oorlog onvermijdelijk. Waar wacht men dan naar? is het niet reeds afgrijsselijk genoeg, wanneer toch eenmaal de moordbijl geheven worden en vallen moet, zijne slagt-offers zoo lang en zoo hevig te martelen, voor men denzelven den genadeslag toebrengt?

Doch, uit al dat weifelen, uit al dat dralen, wordt intusschen eene morele waarheid hoe langer hoe duidelijker en springt al klaarder in het oog; — eene waarheid, die wij bestendig door de gebeurtenissen van twee jaren heen zagen blinken; — dat het, namelijk, gemakkelijk viel gedeeltelijk het werk van 1815 af te breken, maar moeijelijk, zoo niet onmogelijk is de *grondvesten* van een gebouw te vernielen, aan hetwelk de Europesche staatkunde meer dan 150 jaren gearbeid en waarop het Weener-congres een te *ligt bovenwerk* had getimmerd. De onmogelijkheid daarvan inziende, moge men tot het besluit komen, die grondvesten voor een tijd lang te bedekken, om op derzelver plaats eene franke hut op te slaan; eenmaal toch, wanneer de hartstogten door den nood tot zwijgen zullen zijn gebragt, zal de geoefende hand eener wijze staatkunde, naar den ouden grondslag zoeken, om daarop een gebouw te stichten, dat eeuwen kan trotseren en welks bezitter tevens de bewaker van Europa's rust zal zijn. Die tijd, hij moge nabij of nog verre verwijderd wezen, zal toch eenmaal komen, en dan zullen wij, of onze nakomelingen, de getuigen zijn, wanneer de hand van eenen *Nassau*, op den voorgevel van dat gebouw, de zinspreuk zijner vaderen, *Je maintiendrai*, griffelende, er zal kunnen bijvoegen: *J'ai Maintenu.*

Dit is ons *thema*, dat wij nu en dan mogen varieren, doch waarop wij na elke variatie terug zullen komen, verzekerd dat vele stemmen zich eindelijk bij dat *tutti* zullen voegen.

'S GRAVENHAGE, den 26sten September.

Men verneemt dat behalve de wijzigingen in het derde boek van het burgerlijk wetboek, aan de Staten-Generaal in de aanstaande zitting aan te bieden, ook bij den Raad van State thans de wijzigingen in gemeld boek aanhangig zijn, terwijl men ook ijverig werkzaam is aan de wijzigingen in het vierde boek te brengen.

— Z. K. H. Prins *Frederik* bevindt zich steeds in de residentie. Omtrent den tijd van zijne terugkeering naar het leger, is nog niets bepaald.

— Het *Journal de la Haye* de berigten uit Parijs en Londen mededeelende, zoo als die in de laatste dagen ontvangen zijn, houdt het volgende artikel in: „Wij bepalen ons nog heden om zonder eenige aanmerking, de artikelen uit de fransche en engelsche dagbladen, welke tot onze zaken betrekking hebben, over te nemen. De zaak is van te veel gewigt, om niet eene bedaarde behandeling te eischen, en hetgeen wij sinds drie dagen in de parijsche en londensche dagbladen hebben gelezen is voorwaar niet geschikt, om die kalmte te doen behouden, welke noodig is ter verdediging van eene regtvaardige zaak. De verontwaardiging waarvan ieder Hollander in dit oogenblik doordrongen is, zoude ons welligt, onzes ondanks, op een pad leiden, waarop onze bestrijders zich hebben geplaatst, en dit zoeken wij te vermijden."

B E L G I E.

BRUSSEL, den 26sten September.

De koning nevens de koningin en de hertog van *Orleans* vertrekken zaturdag naar Antwerpen; de vorstelijke personen zullen er den zondag doorbrengen en maandag alhier terugkomen.

— De koning heeft dezer dagen een' eigenhandigen brief van den keizer van Oostenrijk ontvangen. (*Mémorial.*)

— Gisteren is de courrier *Lambinon* met depêches van het ministerie van buitenlandsche zaken naar Londen vertrokken; sir *Adair* heeft van zijnen kant ook een courrier derwaarts gezonden.

— Heden morgen ten vier ure is de generaal *Baudrand* naar Parijs vertrokken.

— Naar het *Mémorial* verzekert, zou de generaal *van der Meere* niet op disponibiliteit gesteld zijn geworden, maar het bevel over de bregade van den generaal *Nypels* krijgen.

— Heden moet de raad van ministers zich met de definitieve benoemingen voor de regterlijke organisatie bezig houden.

— Gisteren heeft, in tegenwoordigheid van de ministers van binnenlandsche zaken en finantien en vele autoriteiten de opening der 55ste of laatste sluis van het kanaal van Charleroi, bij de Vlaamsche poort alhier, plaats gehad en is alzoo gemeld kanaal voor de vaart geopend.

— De *Lynx* vermeldt, dat het aantal fransche deserteurs in ons land dagelijks aanmerkelijker wordt; twintig per dag kwamen er in een en dezelfde grensplaats, waarvan vele met paarden, wapenen en bagagie. Men beweerde zelfs, dat de fransche officieren hunne onderhoorigen openlijk te kennen gaven, dat zij, des verkiezende, in belgische dienst konden overgaan.

Hetzelfde blad bevestigt de komst van een engelsch courrier in den namiddag van zondag, overeenkomstig het zeggen van den *Courrier*; het was de courrier *Wittoes*; maar de *Lynx* meende wel onderrigt te zijn, dat deze depeches de zeer categorische weigering van koning *Willem* hielden, om tot het thema van lord *Palmerston* toe te treden. Waren deze depeche zoo gunstig voor den vrede, als de *Courrier* wilde doen gelooven, zoo meent de *Lynx*, dat men daarvan wel iets in den *Moniteur* of in den *Mémorial*

zou gevonden hebben; echter erkent hij, dat te Brussel ontvangen handelbrieven het berigt van den *Courrier* eenig credit gaven.

ANTWERPEN, den 25sten September.

In ons stads *Journal* leest men:

» Volgens de fransche en belgische bladen, zou het fransch leger, in twee korpsen verdeeld, aan Belgie eene stelling aannemen. Een dier korpsen zou op Antwerpen trekken, het andere op Maastricht, en het belgisch leger zou het centrum bezetten, bij eenen algemeenen aanval tegen Holland.

» De maarschalk *Gerard* zou het bevel over de beide legers hebben, en de fransche, reeds te Brussel gekomen, generaals, het kommandement over onze divisien aanvaarden.

» Terzelfder tijd zou eene fransche vloot, met eene engelsche vereenigd de Schelde en hollandsche kusten blokkeren.

» Wij houden deze berigten voor voorbarig. De onmiddellijke intogt van een fransch leger in Belgie ware *eene vijandelijke daad tegen Holland*, *die niets zou kunnen regtvaardigen*; hoe groot de vredelievende gezindheid der Noordsche mogendheden ook moge wezen, zij zouden niet stilzwijgend eene gewapende tusschenkomst en eenen aanval, zoo geheel strijdig met de grondregelen der algemeene regtvaardigheid kunnen aanzien."

Het *Journal d'Anvers* meent verder dat, zoo de oorlog de zaak beslechten moest, alleen het belgisch leger daartoe geroepen was.

— Eergisteren, zondag, hebben er voor de tweede maal op het Vlaamsche Hoofd groote pantomimische koorddansers-oefeningen plaats gehad. Dit schouwspel geschiedde in de open lucht, bij een heerlijk weder en voor eene talrijke menigte aanschouwers. Men kon met verrekijkers van onze kaden aan dit schouwspel deel nemen, 't welk de oude tijden te binnen bragt.

F R A N K R IJ K.

PARIJS, den 24sten September.

De bijzonderheden omtrent den dood van *Ferdinand VII*, uit eenen brief van Madrid van den 16den, komen op het volgende neder:

» Heden ten tien ure is hier eene estafette van St. Ildefonce aangekomen, de tijding van den dood des konings overbrengende. Niemand was op de droevige tijding voorbereid. Zij heeft zich plotselijk door de stad verspreid en iedereen gaf blijken van de levendigste smart.

» Zoodra het vernomen was, dat *Ferdinand* zich in levensgevaar bevond, zijn de infanten, de infantessen, en de leden van het korps diplomatiek toegesneld, ten einde nog als 't ware bij zijne laatste oogenblikken tegenwoordig te zijn. De ziekte heeft snelle vorderingen gemaakt, en de geneesheeren denken, dat eene zware inwendige ziekte zich bij de jicht gevoegd heeft. De doorluchtige zieke heeft ongehoorde smarten geleden. De koningin heeft hem geen oogenblik verlaten, niettegenstaande den toestand waarin zij zich bevindt.

» De Infant don *Carlos* is bij zijn' koninklijken broeder, die hem ontboden had, gekomen; dezelve heeft hem de koningin en het kind waarvan zij zwanger is aanbevolen: » Mijne dochter en de koningin, zeide de koning tot hem, zullen weldra geen' anderen steun dan uwe vriendschap hebben." De infant don *Carlos* heeft blijken van de levendigste aandoening gegeven, en plegtig beloofd voor diegenen te zorgen, welke zijn broeder hem aanbeval.

» De heer *de Raijneval* was tegenwoordig bij de laatste oogenblikken van Z. M., wiens pijnlijk zieltooging, door eene vrij lange bewusteloosheid werd afgewisseld. De biechtvader van Z. M. heeft onophoudelijk aan deszelfs bed gebeden. Een laatste schok heeft den vorst ten ruim half drie ure doen bezwijken.

» De infant don *Carlos* heeft zich onmiddelijk naar Madrid begeven. Bij zijne komst heeft hij een bezoek van de ambassadeurs ontvangen, uitgenomen van den Napelschen, welke bij de koningin gebleven was. De heer *de Calomarde* heeft den vorst, gedurende deszelfs onderhoud met de leden van het korps diplomatiek, niet verlaten; zij zijn te zamen naar St. Ildefonca terug gekeerd, na de noodige maatregelen voor de handhaving der rust genomen te hebben.

» Courriers zijn in alle rigtingen heengezonden.

» Madrid is in een staat van gisting, maar niets kondigt nog aan, dat er onlusten zouden voorvallen. Men weet nog niet, onder welken titel de infant don *Carlos* de teugels van het bewind aanvaarden zal. De gevoelens zijn verdeeld. Sommige lieden verzekeren, dat de vorst van den koning, voor deszelfs overlijden, een papier, instructien behelzende, ontvangen heeft."

Het verdient opmerking, dat op hetzelfde oogenblik, dat de zaken in Spanje ingewikkeld werden door den dood van *Ferdinand*, de toestand van Portugal, door het bombardement van Oporto, tot eene zekere ontwikkeling is gekomen.

— Sommige bladen kondigen, naar aanleiding hunner Spaansche correspondentie, aan, dat *Mina* zich op dit oogenblik is Cadix bevindt.

— De heer *Odillon Barrot*, die nog steeds reizende is, heeft te Boulogne weder een feestelijk onthaal of, zoo als men het noemt, eene kleine ovatie genoten.

— De *Nouvelliste* logenstraft het gerucht, dat de hertogin *van Berry* zou gearresteerd zijn.

— Nadere berigten van Marseille, van den 18den dezer, vermelden dat de Zondag te voren (den 16den) voor die stad een dag van onlusten en misdaden is geweest. Gedurige twisten hebben er op onderscheidene plaatsen, vooral nabij den schouwburg, tusschen de jonge lieden met roode en groene dassen plaats gehad. Des namiddags ten vijf uren verspreidde zich het gerucht door de stad, dat er een moord was gepleegd. In de wijk, waar de matrozen zich ophouden, werd een hunner bij een twist deerniswaardig mishandeld, en des avonds bij het uitgaan van den schouwburg, een weerloos persoon, door lieden, die zich door witte vesten onderscheidden, met stokslagen mishandeld en met dolksteken gewond. Met leedwezen, zegt een dagblad dier stad, vernemen wij dat niemand gearresteerd is, want er heerscht bij al deze onlusten eene soort van onheilspellende geheimzinnigheid; het ware zeer te wenschen, dat de aanleggers de wraak der wet niet ontkwamen.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 24sten September.

Uit Berlijn schrijft men: Z. M. de koning van Pruissen heeft den 15den aan den belgischen ambassadeur *von Mercx* audientie verleend en deszelfs geloofsbrieven aangenomen. Den 17den werd de *Pruissische Staats-Courant* met groote verwondering beschouwd, want nadat men reeds gehoord had, dat er besloten was den koning der Belgen in den genealogischen staats-almanak op te nemen, bevatte opgemeld blad, waarin zulks medegedeeld werd, reeds eene nieuwe rubriek *Belgie*; terwijl tot nu toe van daar alles onder het artikel *Nederlanden* voorkwam.

— Te Hanover is het bevel van 19 dezer, om des avonds de huizen gesloten te houden, als niet meer noodig schijnende, ingetrokken; daar de straatongeregeldheden, welke aanleiding tot het uitvaardigen van dit bevel gegeven hadden, geen plaats meer hebben.

— Berigten uit Zwitserland houden in, dat de sedert eenige dagen aan de grenzen van het kanton Bazel gelegene troepen, den 10den dezer weder naar Aarau teruggekeerd zijn.

R U S L A N D.

PETERSBURG, den 11den September.

Den 7den dezer had bij Z. M. den keizer te Zarskojeselo, zijne afscheids-audientie, de grootzegelbewaarder van Z. M. den koning van Groot-Brittannie, lord *Durham*, buitengewoon gezant bij het Russische kabinet, die Petersburg den 15den rekende te verlaten.

— Ons dagblad bevat berigten uit Dschar, van eenen vijandelijken inval in die streken, door *Hamsad-Bek*, een beruchte Daghestaner rebel en medgezel van *Kasi-Mullah*, waarbij hij de bergbewoners tot opstand had aangezet. De generaal baron *Rozen*, die over de troepen aan gene zijde van den Kaukasus het bevel voert, was den 5den Augustus tegen de opstandelingen opgebroken, had dezelve op de vlugt gedreven, en zich den 11den Augustus met de troepen van den generaal-majoor *Darpow*, de gouverneur van Dschar, vereenigd. Den 12den Augustus werd *Hamsad-Bek* ten tweeden male geslagen, vele dooden en gevangenen achterlatende. Binnen drie dagen werden omtrent 5000 huizen, zonder bloedvergieten tot gehoorzaamheid gebragt, en de oproerlingen, 2000 in getal, met groot verlies, geheel verstrooid.

IETS OVER BRAZILIE EN DESZELFS HANDEL.

De handel was in het jaar 1806 in Brazilie nog zeer onbeduidend. Portugals ijverzucht sloot de havens dezer kolonie voor alle vreemde volken; in plaats van deszelfs eigene manufactuur-goederen in Brazilie in te voeren, vergenoegde het zich met de invordering der belastingen, en het uitvoeren der Braziliaansche voortbrengselen met Portugesche schepen. De kolonisten werden in niets aangemoedigd, en daar het hun aan verbindingen (door wegen of kanalen) met de kuststeden ontbrak, zoo zal het voorgeven niet gewaagd schijnen, dat, waren de goud- en diamantmijnen van Brazilie niet ontdekt geworden, men hoogstwaarschijnlijk met deszelfs binnenlanden niet veel beter bekend zoude wezen, dan men het tegenwoordig met de binnenlanden van Afrika is. De in- en buitenlandsche betrekkingen van dat land, ondergingen echter eene hoogst merkbare verandering met de vestiging van het Portugesche hof te Rio-Janeiro. Van toen af werden alle de havens voor de vreemde schepen opengesteld, en weldra verhief Rio-Janeiro zich tot eene der aanzienlijkste handelplaatsen van het land. Rijken en ledigganger, ieder stroomde naar de residentie-stad, en van alle zijden kwamen koopvaardijschepen, om artikelen van weelde en voor de gemakken des levens aan te voeren. De aanvragen om landprodukten, voor de terugvaart werden daarop zeer dringende en dikwerf kon de kooplust, uit hoofde van de moeijelijkheid van het vervoer uit de binnenlanden, niet bevredigd worden. Dit bestaand gebrek ontging de aandacht van den minister des konings *Conde de Linharis* niet; hij nam daarop maatregelen, door het aanleggen van straatwegen en andere verbindingen naar de binnenlanden, om inlandschen handel en nijverheid gemakkelijk te maken en aan te moedigen; daardoor werd het handelsverkeer, met de nabijgelegen provincien Minas, Geraes, St. Paulo en Spirito Santo zeer verligt. Nadat enkelde wegen in de

binnenlanden waren aangelegd, vertoonden zich nieuwe hindernissen voor de vreemden, welke hunne waren naar Brazilie zonden, om andere daartegen in te koopen. De handelkennis der Brazilianen was namelijk zeer beperkt; zij hadden over het algemeen zeer weinig begrip omtrent de hooge waarde van het crediet, noch van den invloed en de voordeelen van uitgezette kapitalen; zij leenden noch op interessen, noch op wissels; de geheele handel moest dus met klinkende specie geschieden. Om in dit gebrek te voorzien, werd er bij inteekening eene bank opgerigt, om over de noodige sommen te kunnen beschikken; papier op zigt betaalbaar werd hierdoor in omloop gebragt. Door behulp van dit papier, leerde men hun het gemak, in den handel, van de wisselbrieven. Daar nu de regering der deelnemers, door verschillende privilegien, tegen mogelijk verlies verzekerde, zoo nam het crediet dezer bank snel toe, en bragt daardoor een nieuw leven in elken tak van den handel.

Wanneer de vreemdeling, die nu Brazilie bezoekt, den tegenwoordigen toestand vergelijkt met die, zoo als hij, naar de beschrijving van geloofwaardige mannen, voor 20 jaren was, zoo zal hij niet weinig verwonderd staan over de toenemende beschaving en welstand van dit jeugdige rijk. De landeigenaars en bergwerk-bezitters kunnen nu hunne koopgoederen van de uiterste grenzen van het rijk naar de naastbijgelegene havensteden brengen, en hunne benoodigdheden van daar wederom terugvoeren. Over stroomen en bergen, door vroeger onbegaanbare bosschen, ziet men bruggen en paarden en rijwegen gebouwd, echter slechts voor lastdieren begaanbaar. Naar het oosten voert een weg over Praga, Grande tot naar Spirito Santo; hij is ongeveer 300 engelsche mijlen lang. Noordelijk komt men, in eene uitgestrektheid van 1800 mijlen over Porto d'Estrella door de gewesten Minas Geraes, Goyaz tot Matto Grosso en de hoofdstad van gelijken naam. Naar het westen voert een derde hoofdweg over Venda Granda naar de Villa bella da Princeza, in het gewest St. Paulo, welke over de 600 mijlen van de hoofdstad verwijderd is, en zelfs uit het, op 800 mijlen van de hoofdstad verwijderd, gewest Rio Grande, worden groote kudden van hoornvee, muildieren en schapen naar de kustplaatsen gedreven. Deze ongehoorde groote landstreek, welke over de 500 mijlen breed en 1500 mijlen lang is, en in welke slechts een gering getal beschaafde menschen woont, voorziet Rio Janeiro van hoornvee, muildieren, varkens, schapen, gevogelte, koffij, suiker, rum, indigo, boomwol, tabak, thee, ipecacuanha, leder, huiden, ricinus-olie, goud, kristallen, diamanten en andere edelgesteenten. Voor den terugvragt nemen zij drooge waren (*Fazendas secoas*) van allerlei aard, als ook zout, wijn, ijzer, koper en lood, geweren, aarde- en glaswerk, medicijnen, kokosnoten en slaven mede. Even zoo levendig is tegenwoordig de kusthandel, met de districten Ilha Grande, Cabo Frio, Combos, Spirito Santo, Santos, St. Katharina en St. Petro de Rio Grande. Uit de vele hier zelfs niet genoemde groote en kleine havens dezer districten voert men naar Rio Janeiro suiker, koffij, rum, rijst, farinha de Mandioca, tapioca, mandubi, huiden, horens, jacaranda en andere houtsoorten, planken, constructie-hout, kalk, metselsteenen, visch, traan, pek, harst, brandhout enz. enz. Zij nemen doorgaans voor den terugvoer, dezelfde boven aangehaalde voorwerpen mede.

Het transport te land dezer waren, wordt door muilezels gedaan, te water geschiedt dezelve in vaartuigen van 80 tot 100 tonnen en in schuiten van 40 tot 50 tonnen grootte. De eerste zijn sedert eenigen tijd zeer verbeterd, vroeger konden zij zich op eene eenigzins hooge zee niet houden. Het touwwerk was van palmbezelen en uit gewassen slechts bewerkt leder gemaakt; de zeilen werden zij geene behoorlijkheid vervaardigd en daarenboven wisten de voerders geen gebruik van wiskundige werktuigen te maken, zoodat zij zich steeds nabij de kusten moesten houden, hetgeen meestijds zeer gevaarlijk is. Tegenwoordig reist men met de braziliaansche kustvaartuigen veel zekerder, dan met vreemde schepen, en veeligt komt er nog een tijd, dat men eindelijkheid met gemakkelijkheid zal weten te genieten. De schuiten, welke de communicatie met de talrijke havens der groote baai van Rio Janeiro onderhouden, zijn nog dezelfde vaartuigen, als voor 30 jaren: zeer zwaar gebouwd, met ongehoorde groote zeilen voorzien, die bij elken windstoot in stukken gescheurd worden of de schuiten doen omslaan. (*Het vervolg hierna.*)

ZURUF DEN KONIGLICHEN JAGERN ALS RUHE AN JAN SCHAAP.

(Abgesungen an [illegible].)

Kennt ihr das Thal, wo Löwens trotze Veste
  Am Fuss des Eiserberges liegt?
Ein finster Qualm entsteigt dem Drachenneste,
  Wo einst das Licht die Nacht besiegt;
Doch ob auch über ihren alten Zinnen
Die Träume schönrer Zeit in Dunst zerrinnen,
  Dringt ein doch wohl dahin, dahin,
  Mit euch ihr Kampfgenossen zieh'n!

Herrlicher Tag, als in Aurorens Glanze
  Augustus uns, der zwölfte, bot,
Als wir gesiegt im blut'gen Kriegestanze,
  Gebar noch nie ein Morgenroth;
Die Büchse knallte bei Kanonenspielen,
Das Herz zerbrach in Kampfgefühlen,
  Und war's auch war, er fühlte rein
  Für *Land* und *Fürst* ein Mann zu sein.

Doch, was entquillt dem Blick der Wehmuth Zähre?
  Was schliesset krampfhaft sich die Hand!
Dass niemand sich der Thränen jetzo wehre,
  Denn Perlen sind's für's Vaterland!
Starb mancher auch bei wilden Trommelrasseln,
Bei Horngeschall und Waffenprasseln,
  So schön verklärt, so blutigroth,
  Den seligsten Soldatentod!

Denkt ihr des Treuen noch, der eurer Mitte
  Das Schicksal, siegbekränzt entrang?
Kein haarbreit wichen seine festen Schritte
  Als *uns* das Feindgebrut umrang.
Er lies, wie wir, *Jan Schaap* die Büchse knallen,
Er sah, wie wir, die Buben fallen,
  Er blieb, als wir, gleich Felsen steh'n —
  Doch keiner hat ihn mehr geseh'n!!

Ihm sei gedankt! ... Mit seinem eig'nen Blute
  Hat er des Sängers Spiel geweiht;
Sein Tod sei, Brüder, Brabant eine Ruthe
  Die schandbefleckt sie einst kasteit!
Der Gattinn war kein Laut vom Spiel geworden;
Wie kann der Mann das Liebste morden?
  Drum schwieg des Kriegers Saitenspiel
  Für *den*, der ruhmvoll für ihn fiel!

Hättet ihr auch, ihr treuen Kampfgenossen,
  Den Sänger nicht als Mann gekannt;
Dann wäre *Schaap doch* eine Thrän geflossen,
  Ein Nachruf *ihm* nach jenem Land,
Den *Freunden ja* hatt' ich die That verborgen,
Die Wunden konnt' ich Selbst versorgen,
  Jan Schaap blieb doch in meiner Brust.
  Und *niemand hätt'* es *je* gewust.

Doch est ist so .... das Schweigen ward entschleiert....
  Nimm drum, o Held, den Liebeskuss;
Durch dieses Lied sei jetzt dein Tod gefeiert,
  Mit ihm, nimm diesen Abschiedsgruss!
Und ihr, o Brüder, seine Kameraden,
Weiht ihm, als Opfer, *Solche Thaten*,
  Thut, als *Jan Schaap*, stets eure Pflicht,
  Und Gott der Herr verläst euch nicht!!

LUDWIG MARCHAND,

Beim Hauptkwartiere des Niederländischen Feldmarschalls.

Het Vocaal- en Instrumentaal Concert, gisteren avond in onzen Stads-Schouwburg, door de heeren *S. Feitlinger*, eersten zanger en *M. H. M. Pos*, eersten violist, beiden van het Hoogduitsch Tooneel te Amsterdam, geadsisteerd door heeren liefhebbers van het Muzijkgezelschap *de Harmonie* alhier, gegeven, heeft in allen opzigte aan de verwachting voldaan, en de algemeene goedkeuring mogen wegdragen.

Naar wij vernemen, zijn gemelde heeren voornemens, aanstaanden maandag, voor de tweede maal hun waarlijk verdienstelijk kunsttalent te laten hooren. Wij twijfelen niet, of het kunstlievend publiek onzer stad zal zich deze gelegenheid ten nutte maken, eenen aangenamen avond te besteden en van hunne belangstelling doen blijken in den onvermoeiden ijver en het talent onzer kunstminnaars.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

WOENSDAG, 26 September 1832.

			geh.
NEDERLANDEN,	Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.	$41\frac{1}{4}$ à 42[illegible]	42[illegible]
	Uitgestelde schuld.	[illegible]	[illegible]
	Kansbiljetten.	15[illegible] à 15	15[illegible]
	Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	70[illegible] à 71[illegible]	$70\frac{7}{8}$
	Idem idem, $3\frac{1}{2}$ pCt.	à	
	Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	$89\frac{3}{4}$ à $90\frac{3}{4}$	90[illegible]
	Vrijw. geld. 1831 à 6 pCt.	95[illegible] à 96	$95\frac{7}{8}$
	Nieuwe idem, 1832 à 5 pCt.	90[illegible] à 91[illegible]	91
	Schatkistbiljetten, 6 pCt.	98[illegible] à 99[illegible]	[illegible]
	Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	85[illegible] à 86[illegible]	86
FRANKRIJK,	inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	$67\frac{3}{4}$ à $68\frac{1}{2}$	68
RUSLAND,	Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	$95\frac{1}{2}$ à 96[illegible]	[illegible]
	Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pCt.	97 à 98	97[illegible]
SPANJE,	Certific. Amst., 5 pCt.	46 à $47\frac{1}{2}$	$47\frac{1}{2}$
	Dezelfde 3 pCt.	$27\frac{3}{4}$ à 28[illegible]	28[illegible]
	Uitgestelde schuld.	$6\frac{1}{2}$ à 7	[illegible]

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers